

Oslo kommune
Munch-museet

ÅRSBERETNING 2010

MUNCH
m u s e e t

Innholdsfortegnelse

Forord 3

1.	ANSVAR SOMRÅDER	5
1.1	Organisasjon/bemanning	5
2.	MÅL OG RESULTATER	6
2.1	Situasjonsbeskrivelse og målsetninger	6
	Kap. 504 – Munch-museet	6
2.2	Strategier og tiltak	7
2.3	Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større ”prosjekter”	17
3.	SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP	18
3.1	Driftsregnskap	18
3.2	Investeringsregnskap	18
3.3	Investeringsregnskap på prosjektnivå	18
3.4	Noter i regnskapet	18
4.	UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER	18-19
5.	SÆRSKILT RAPPORTERING	19
5.1	Tiltak for å forbedre service overfor brukerne	19
5.2	Saksbehandlingstid	20
5.3	Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming	20
5.4	Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan	20
5.5	Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedringer	20-21
5.6	Ytre miljø	21
5.7	Miljøtiltak	21
5.8	IA-avtalen	22
5.9	Rapporteringskrav i henhold til likestillings-, diskrimineringsloven - og tilgjengelighetsloven	22
5.10	Personalutvikling	22
5.11	Økonomisk/administrativt tilsyn og kontroll	22
5.11.1	Interne kontrollaktiviteter	22
5.11.2	Varslingsordningen	22
5.11.3	Merknader fra Kommunerevisjonen og Kontrollutvalget	22
5.12	Anskaffelser	23
5.13	Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter	23
5.14	Rekruttering av lærlinger	23
5.15	Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet	23
5.16	Andre spørsmål fra byrådet/bystyret	23

Forord

Munch-museet ble etablert som egen etat 1. mai 2010 som ledd i å tydeliggjøre byrådetts satsing på Edvard Munchs kunst og Stenersenmuseets samlinger. Arbeidet med å utvikle en effektiv og hensiktsmessig organisering av den nye etaten kom i gang i 2010.

Aktiviteten i 2010 i form av utstillinger, omvisninger og formidling ved Munch-museet og Stenersenmuseet var høy. Forberedelser til utstillingen *eMunch* og lanseringen av et samlet kommentert digitalt arkiv over Edvard Munchs tekster i januar 2011, *Aula-utstillingen* i september 2011 og *Munch-jubileet i 2013* har også stått sentralt i arbeidet ved Munch-museet, i tillegg til planlegging av betydelige internasjonale samarbeidsprosjekter med museer som Centre Pompidou og Van Gogh-museet.

Arbeidet med konserveringen av Munch-museets og Stenersenmuseets samlinger i tråd med tidligere anbefalinger fra Kommunerevisjonen og behovet for konservering i forbindelse med flytting til Bjørvika ble intensivert i 2010.

Munch-museets kunsthistorikere har fortløpende arbeidet med samlingsforvaltning, formidling, forhandlinger om kommende utstillinger, herunder prosjektbasert forskning. Museets fagansatte har produsert syv vitenskapelige artikler i 2010, syv foredrag og ett vitenskapelig seminarinnlegg. Museets bibliotek hadde 256 eksterne besøkende i 2010 og bistod daglig utenlandske forskere og kunstinteresserte.

Det har videre vært jobbet aktivt med planlegging og organisering av nytt Munch-museum i Bjørvika og 150-årsjubileet i 2013. Bystyrets vedtak om bygging av nytt Munch-museum i Bjørvika har skapt en unik historisk mulighet til å skape et fremtidsrettet museum med betydelig bedre premisser for å ivareta Munchs testamente. Munch-jubileet i 2013 vil være en fin anledning til å øke interessen for Munch og hans kunst i et bredt lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Museet hadde i 2010 124 576 besøkende. En nedgang på ca. 3800 fra 2009. Stenersenmuseet hadde en økning i besøkstallet fra 25 046 i 2009 til nesten 27 000 besøkende i 2010. Munch-museet opplevde en betydelig økning i pågang fra norsk og internasjonal presse i 2010. Det totale antallet artikler om Munch-museet økte fra 1772 artikler i 2008 og 1987 artikler i 2009 til 2994 artikler i 2010. Den internasjonale oppmerksomheten rundt Edvard Munchs kunst og Munch-museet er betydelig.

Utgangen av året var preget av fuktproblemer, kuldeproblemer og betydelige bygningmessige utfordringer ved Munch-museet. Enkelte av de mest presserende problemene er nå løst, men situasjonen underbygger behovet for et nytt og velfungerende museum i Bjørvika i tillegg til de tiltak som må settes i verk for å kunne opprettholde en forsvarlig drift på Tøyen frem til nytt museum åpner.

Bystyrets budsjett for 2011 innebærer en kraftig styrking av Munch-museet i perioden frem til 2014. Dette åpner opp for en helt nødvendig styrking av museets aktiviteter innenfor bevaring, forskning, utstillingsprogram, arbeid med barn og unge, og arbeidet med å øke besøket til museet.

Stein Olav Henrichsen
Direktør

Konservering av malerier har vært i fokus i 2010

Det har vært betydelig aktivitet blant barn og unge

Populære utstillinger i 2010

1. ANSVARSOMRÅDE

Munch-museet med Stenersensamlingene (MUM) ble etablert som ny etat fra 1. mai 2010 i tråd med byrådsrklæringen av 21. oktober 2009. Byrådet ønsker med dette å styrke museets profil og utvikling av Oslo som Edvard Munchs by, samt å utvikle det nye Munch-museet i Bjørvika som flaggskipet i Oslo kommunes satsing på kunst. Munch-museet er direkte underlagt byråden med ansvaret for kultur. Etatens ansvarsområde er å forvalte kunsten i Munch-museet og Stenersenmuseet på en best mulig måte for å ivareta de unike kulturelle verdier samlingene representerer.

Munch-museet forvalter en av Norges viktigste kunstsamling og inneholder mer enn 1 500 malerier, 4 500 tegninger og skisser og 20 000 grafiske blader. I tillegg kommer Edvard Munchs trykkplater og litografiske steiner, hans skrifter og brev samt et mangfold arkivalie og dokumentasjon. Samlingen er uerstattelig og representerer verdier på flere titalls milliarder kroner, og regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien. I tillegg kommer Stenersensamlingene på 1 300 verk som består av Rolf E. Stenersens gave, Amaldus Nielsens samling og Ludvig O. Ravensbergs samling.

Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken gjennom aktiviteter i Munch-museet og Stenersenmuseet, herunder det obligatoriske tilbudet til alle elever på syvende klassetrinn: "Blikk på Munch".

Gjennom aktiv satsing på moderne og målrettet formidling og attraktive utstillinger av egne samlinger og samtidskunst, skal den nye etaten bidra til at dagens to museer når et bredt sammensatt publikum og nye brukergrupper. Markedsføring og bedre synliggjøring av tilbudet ved blant annet digitalisering, kan bidra til dette. Forskning og konservering av samlingene er forutsetninger for at kunsten kan forvaltes på en forsvarlig måte.

Munch-museets direktør har det museumsfaglige ansvaret for utviklingen av nytt Munch-museum i Bjørvika, og skal bidra til å sikre at det nye museet blir en foretrukket arena for billedkunst i Oslo.

Direktøren i Munch-museet er administrativ og faglig leder i samsvar med lover, forskrifter og rundskriv fra statlige og kommunale myndigheter.

Munch-museets virksomhet omfattet i 2010 følgende kapitler: 504 Munch-museet.

1.1 Organisasjon/bemanning

Organiseringen ble vedtatt i Interims-MBU i forkant av etableringen av etaten. Det har vært praktisert en tilpasning av denne i påvente av tilsetting av ny ledelse. Ny organisering vil bli gjennomført i løpet av første halvår 2011.

Antall ansatte og årsverk i 2010:

	01.05.10	31.12.10	Endring
Ansatte	70	69	-1
Årsverk	59	58	-1

Det er pr. 31.12.2010 totalt 69 fast ansatte i Munch-museet. I tillegg er det 12 engasjerte i prosjekter. Det ble ikke opprette nye faste stillinger etter 01.05.2010, men det er i 2011 budsjettet en økning på åtte faste årsverk.

2. MÅL OG RESULTATER

Munch-museet skal medvirke til at Munchs arv og Stenersensamlingene forvaltes og utvikles slik at det skapes bedre kunnskap om kunsten, og bidra til økt besøk i museene, både av byens egen befolkning og av tilreisende.

Målsetninger:

- **Gjøre kunst- og kulturtilbud tilgjengelig for alle**
  - Etablere moderne nytt Munch-museum med Stenersenmuseets samlinger i Bjørvika
  - Gjennom digitalisering skal tilbudet til publikum styrkes og gjøres mer relevant for innbyggerne.
- **Sikre Edvard Munchs kunst en dominerende plass i hovedstaden**
  - Munchs kunst og Stenersenmuseets samlinger skal ha en forsvarlig forvaltning og skal formidles til et bredt og sammensatt publikum
  - Barn og unge skal tilbys kunnskap og positiv opplevelse i møte med Munchs kunst gjennom nyskapende formidlingsaktivitet

2.1 Situasjonsbeskrivelse og målsetninger

Kap. 504 – Munch-museet

Ved å skille ut Munch-museet og Stenersenmuseet med butikker, sammen med konservering, foto og bibliotek, i egen etat fra 01.05.10, har byrådet ønsket å tydeliggjøre satsingen på formidling av kunst til et bredere sammensatt publikum og til nye brukergrupper. Etableringsåret har hatt utfordringer ved at det tar tid å få på plass en administrativ ledelse og få oversikt over funksjoner som i en overgangsperiode fortsatt ble utført av tidligere ”moderetat”. I overgangen har det derfor vært forutsatt at rutiner m.v. fra før adskillelsen fra KUL, fortsatt skulle praktiseres, inntil nye rutiner kunne fastlegges. I løpet av året har mange rutiner blitt gjennomgått.

Ny direktør for etaten ble ansatt fra 1. oktober 2010. Det er igangsatt arbeid med utvikling av ny strategisk plan, som også vil være grunnlag for justering/endring av organiseringen av etaten.

Måltall for tjenesteproduksjon for kap. 504 Munch-museet

	I	II	III	IV	V
Måltall	Resultat 2008	Resultat 2009	*Måltall 2010	Resultat 2010	Avvik 2010
Antall besøkende:					
Munch-museet	112 000	128 315	120 000	124 586	4 586
Stenersenmuseet	21 851	25 046	25 000	26 856	1 856

* Måltall 2010 skal tilsvare Dok 3.

Årsaksforklaring til avvik mellom mål og resultater i 2010:

Munch- museet

Munch-museet hadde i fjor 124 586 besøkende. Det var 4 000 flere enn måltallet, men en nedgang på ca. 3 800 fra 2009.

Museet måtte på grunn av streik blant ansatte i firmaet som er en del av sikkerheten, holde stengt i to dager i juni. I tillegg måtte museet på grunn av fuktproblemer i kuldeperioden i desember, stenge en viktig utstillingssal. Sett i denne sammenheng er besøkstallet i 2010 tilnærmet på samme nivå som i 2009. For

2011 har vi forventninger om å øke besøkstallet, blant annet ved å utvide åpningstidene og styrke tilbudet til publikum.

Stenersenmuseet har hatt en positiv økning i besøkstallet, fra 25 046 i 2009 til nesten 27 000 i 2010. Det er museets skiftende utstillinger av norsk og internasjonal samtidskunst som trekker det kunstinteresserte publikum til museet.

2.2 Strategier og tiltak

Oslo - Munchs by

- Videreføre planleggingen av nytt Munch-/Stenersenmuseum i Bjørvika
- Formidle Munchs kunst til byens innbyggere og turister, og sørge for at nye brukergrupper skal bli kjent med denne unike kulturskatten
- Videreføre arbeidet med forvaltning, formidling, konservering og bevaring av Munchs kunst
- Planlegge Munch-jubileet i 2013 i samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- Gi barn og unge kunnskap og opplevelse ved å møte Munchs kunst gjennom nyskapende formidlingsaktivitet

Videreføre planleggingen av nytt Munch-/Stenersenmuseum i Bjørvika

Nytt Munch-museum i Bjørvika

Gjennom hele 2010 har museets ansatte arbeidet sammen med Herreros Arquitectos og deres norske partner LPO, Byggherreetaten KIB (Kulturbyggene i Bjørvika), Advansia med ansvar for prosjektering, samt rådgivende ingeniører. Fokus fra museets side er å sørge for størst mulig måloppnåelse basert på byrådets bestilling slik den er artikulert i konkurranseprogrammet, og brukernes rom og funksjonsprogram.

Et byggeprosjekt er blant de kraftigste verktøy man har for å drive organisasjonsutvikling. Om mulighetene utnyttes fullt ut, kan man – i tillegg til det som har å gjøre med byggets fysiske utforming – oppnå andre betydelige gevinster for organisasjonen som det skal huse. For det nye Munch-museet gjelder her en omforent forståelse for bystyrets mål. Med dette som utgangspunkt må det utarbeides handlingsplaner som sikter mot måloppnåelse, i form av kvalitetsutstillinger og andre attraktive formidlingstiltak og arrangementer som sikrer publikums vedvarende interesse og oppslutning. Den faglige planlegging og utvikling av utstillingsprogram og øvrig publikumstilbud er derfor av største viktighet.

Brukermedvirkningen i 2010

Som operativ bestiller er Munch-museets hovedanliggende å sikre måloppnåelse i form av overenstemmelse mellom bestilling (romprogram) og prosjekt (tegninger). Museet har vektlagt at det må fremgå klart hvorledes konkurranseprogrammets funksjonsareal fordeles på romgrupper og funksjoner. Dette er nødvendig for å vurdere forholdet mellom konkurransekonseptets og skisseprosjektets funksjonsareal, og dermed graden av sistnevntes måloppnåelse.

I 2010 har man gjennomført to fulle brukergjennomganger av arkitektenes konseptforslag i forbindelse med detaljtrødning av skissen, 14. til 17. januar (fem grupper) og 25. mars -1. april (samme fem grupper).

Deretter har man gjennomført partiell brukergjennomgang av planene i forbindelse med bestilling av to revideringer av skisseprosjektet.

Den første, 20. juni, var en bestilling fra koordineringsutvalget om å redusere BRA til konkurransekonseptets estimerte BRA-ramme, noe som resulterte i at arkitekten presenterte en skisse som manglet 300 - 600 m² funksjonsareal, nærmere bestemt hele fotoavdelingen og dokumentarutstilling.

Den andre revideringen var i forbindelse med slutføringen av skisseprosjektet i månedsskiftet november/desember, en bestilling om å vurdere et bygg uten kjeller for å kutte kostnader.

I tillegg til kontinuerlig brukerdeltagelse i prosjekteringsmøtene annenhver uke, har Munch-museet hatt individuelle møterekker med grupper av rådgivende ingeniører på Sikkerhet VVS/klima, IKT, akustikk, konstruksjon/fasade, logistikk og brann. Advansia inviterte i juni til et første møte vedrørende konsept for serveringstilbudet i museet, der eksterne konsulenter og restauratører deltok.

Innspill til Planprogram for Munch-Deichman-aksen:

Forslagsstiller HAV eiendom utarbeidet høsten 2010 en Planskisse som legges ut til høring av Plan- og Bygningsetaten 17. januar 2011. Etaten deltok med én representant i Hav Eiendom AS' arbeidsgruppe.

MUM har som operativ bestiller deltatt med sine innspill høsten 2010 i utarbeidelse av skissen, og har i sitt innspill til museumsteknisk vurdering konkludert med at hovedalternativet er det eneste som kan løse bestillingen tilfredsstillende.

Det er fremlagt to alternativer til arkitektens hovedalternativ. Plan- og Bygningsetatens alternativ og Byantikvaren og Riksantikvarens alternativ, som innebærer kutt i lamellens lengderetning på hhv 15 og 20 meter. Reduksjonen i areal er delvis kompensert ved å utvide museets 3 et. til en hel sokkelbredde.

Etterbruk

Etaten skal i samarbeid med aktuelle aktører delta i arbeidsgruppen som er nedsatt for utarbeidelse av forslag til etterbruk av Munch-museet på Tøyen. Eiendoms- og Byfornyelsesetaten har innhentet takster og foretatt vurderinger av alternativ bruk av bygningen som huser nåværende Munch-museum på Tøyen.

Formidle Munchs kunst til byens innbyggere og turister med vekt på at nye brukergrupper

Omvisninger m.v.

Munch-museet har hatt 773 grupper med totalt 19 145 deltagere på organiserte omvisninger i løpet av 2010. Til sammenligning var det 875 gruppeomvisninger i 2009 med 19 850 personer, altså en moderat tilbakegang fra året før. En av årsakene er trolig at grupper i forbindelse med "Blikk på Munch" er slått sammen, etter ønske fra skolene. Dvs. istedenfor to mindre grupper slås de sammen til en gruppe på ca. 25-30 elever. Enkelte skoler lar også være å melde på lavere klassetrinn på omvisningene i og med at de får gratis tilbud gjennom "Blikk på Munch" når elevene kommer i 7. trinn.

Museet gjennomførte offentlige omvisninger på norsk hver søndag hele året, og på engelsk for turister alle dager i juli og august, omvisninger i forbindelse med arrangementene Oslo kulturnatt, "Turist i egen by", og omvisninger i forbindelse med helgeverksted og animasjonsverksted for barn. Samlet utgjør dette 117 omvisninger for 3510 personer. I tillegg kommer 140 omvisninger for høyskoler, bursdager, private grupper etc., for 4200 pers. 11 omvisninger måtte avlyses p.g.a. streik i juni.

Det ble organisert ni søndagsforedrag, fire animasjonsverksteder og åtte offentlige familieomvisninger med verksted. Munchs fødselsdag 12.12. ble markert med konsert, drop-in grafikkverksted, omvisning og servering. Under Oslo kulturnatt i september var det omvisninger, drop-in grafikkverksted og visning av filmen "Men Olsenbanden var ikke død", om Olsenbanden som stjeler bilder fra Munch-museet. Det ble totalt holdt tre konserter og tre drop-in grafikkverksteder i 2010.

Stenersenmuseet

Stenersenmuseet gjennomførte totalt 51 omvisninger for 922 personer i 2010, hvorav 29 omvisninger for videregående skoler, 11 omvisninger for barne- og ungdomsskolen. Resten fordelte seg på høyskoler og universiteter, voksne generelt, bedrifter, seniorsentre og andre offentlige omvisninger. I 2009 var det 80 omvisninger med 1 425 personer.

Utstillinger

Munch-museets oppgave er gjennom varierte utstillinger og aktiviteter å formidle Edvard Munchs kunst, forvalte og bevare samlingen og å drive forskning. Dessuten vil man sette Munchs kunst i relieff til andre kunstneres arbeid, både norske og utenlandske. Munch-museet har hatt *tre* utstillinger i 2010: ”Munch og Danmark”, ”Sommerutstillingen” og ”Akt”.

Utstillingen ”Munch og Danmark” ble kuratert av den internasjonale Munch-ekspert Dieter Buchhart i samarbeid med Ordrupgaard Museum, og ble vist fra 22. januar til 18. april. Petra Pettersen ved Munch-museet tilpasset utstillingen og dens utvalg til Munch-museet som andre visningsted. Ved siden av Munchs verk lånt inn fra andre samlinger, ga utstillingen det norske publikum anledning til å se malerier av Paul Gauguin og franske impresjonister som Camille Pissaro, Claude Monet og Berte Morisot, fra Ordrupgaards samling. I tillegg var det lånt inn verker fra Statens Museum for Kunst i København, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design i Oslo, J.F.W. Willumsens Museum og Kunsthaus Zurich. Utstillingen var ledsaget av en katalog på dansk og engelsk.

For hver utstilling utarbeider museet en egen presentasjon og utstillingsmateriale i trykt publikasjon og på nett.

Foruten egne utstillinger har Munch-museet vært hovedutlåner til utstillingene ”Munch und das Unheimliche” i Leopold Museet Wien, ”Munch og Åsgårdstrand” i Haugar Vestfold Kunstmuseum, og ”Munch og Warhol” på Lillehammer kunstmuseum. Til sammen trakk disse utstillingene nesten 185 000 besøkende. I tillegg har museet vært utlåner til ”Crime and Punishment” i Musée d’Orsay og ”Munch and The Spirit of The North. Scandinavian Art in the late 19th Century” i Villa Manin Treviso, og det årlige utlånet til Idemitsu Museum of Arts i Tokyo.

Utstilling i Villa Manin, Treviso 2010

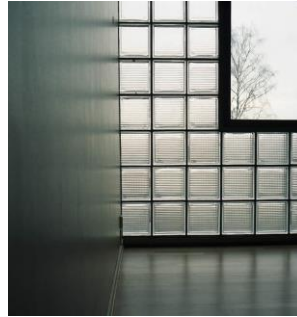

Stenersenmuseet

Ved siden av å presentere skiftende utvalg fra egne samlinger, profilerer Stenersenmuseet seg som et toneangivende museum for samtidskunst. Museet har i 2010, i tillegg til å vise samlingen, gjennomført ti utstillinger av norske og utenlandske kunstnere med ulike uttrykksformer: *Andrea Lange: Riturnella*; *Marianne Heier: Jamais – toujours*; *Godnatt da du: Surrealismen i norsk kunst 1930-2010*; *Camilla Prytz Friends of Glass*; *Avgangsutstillingen*; *Joyce Tenneson, Lee Miller and the Surrealist Eye*; *Olav Strømme; Hedevig Anker Perspective*; *Roger Ballen*; og *Marianne Heske*.

Marianne Heske, 'Tête-à-tête', installasjon i kruttåmet, Fort Jesus (1593), Kenya

Hedevig Anker, 'Villa Stenersen', 2010

Ny teknologi slik at nye brukergrupper skal bli kjent med denne unike kulturskatten

Munch-museet har i 2010 videreført arbeidet med digitalisering og videreutvikling av hjemmesider med god informasjon. Brukervennlighet, design, relevant informasjon og nettutstillinger er prioritert. Ny kunstverksdatabase vil bli implementert i løpet av 2011. Prosjektet *eMunch*, nettpublisering av Munchs tekster er videreført i 2010.

Munch-museet

Medarbeidere ved museet har deltatt på digital workshop i regi av ABM-utvikling og laget flere korte digitale fortellinger (filmsnutter) relatert til Munchs liv og verk. Disse ligger på museets nettside www.munch.museum.no, på www.digitaltfortalt.no og på YouTube.

Museet opprettet i 2009 en egen profil på sosiale medier som Facebook og Twitter, der blant annet informasjon om utstillinger og arrangementer legges ut. Dette arbeidet har fortsatt i 2010, og det legges vekt på dialog med publikum slik at det ikke blir en enveiskommunikasjon.

Det er fortløpende lagt ut informasjon om konserveringen av "Malerier på rull", med bilder og tekst etter hvert som de ulike rullene konserveres.

Arbeidet med å gjøre museets databaser søkbare på internett er videreført.

Museets fotoavdeling ved Jaro Hollan har produsert en film om Edvard Munchs kunst, som ble vist i Norges paviljong under Expo Shanghai. Filmen ble laget med støtte fra Internasjonal avdeling, Byrådslederens kontor.

Museet har leid ut audioguiden med lydspor på norsk og engelsk.

Stenersenmuseet

Stenersenmuseet har videreført utviklingen av egne nettsider. De fleste utstillingene inneholdt videoinstallasjoner og bruk av ny teknologi. Samtlige utstillinger dokumenteres å legges ut på nettsidene slik at det er lett å gå tilbake i tid og se hvilke utstillinger som har vært vist.

Markedsføring

Midler til markedsføring har vært beskjedne i 2010. Utover ukentlig annonsering i museenes fellesannonse "Listen", er annonsering i dagspressen for dyrt. Museene prioriterte for øvrig annonsering i VisitOSLOs publikasjoner som henvender seg til turistmarkedet, og i tidsskrift og magasiner som henvender seg spesielt til det kunstinteresserte publikum. Den redaksjonelle omtalen og gode kritikker av utstillinger er meget verdifull markedsføring for museene. Arbeidet med styrket markedsføring og aktiviteter på kveldstid, for å øke publikumsbesøket, er lagt inn i budsjettet for 2011.

Videreføre arbeidet med forvaltning, formidling, konservering og bevaring av Munchs Kunst

For områdene papir og maleri har 2010 i stor grad gått med til undersøkelse og konservering av kunstverk i forbindelse med utlån og utstilling av Edvard Munchs arbeider. Munch-museets egne utstillinger, *e-Munch* og Aulaskissene, som finner sted i 2011, har krevd store ressurser. Både konservering og utstilling av dette materialet har vært utfordrende. Over 40 skisser på lerret til Aulautstillingen er til nå behandlet. En stor utstilling i Centre Pompidou i 2011 gjorde staben måtte styrkes med et årsverk på malerisiden. På grunn av utlån av et stort antall originalfotografier til denne utstillingen ble det innledet et samarbeid med fotokonservator ved Preus Fotomuseum i Horten. Større konserveringsprosjekter i beretningsåret har vært videreføring av konservering av Munchs "Malerier på rull", konservering og forskning på maleriet "Pubertet" og planlegging av prosjektet "Konservering av Edvard Munchs malerier for flytting til Bjørvika".

Prosjektet "Malerier på rull" teller over 400 kvm. maleri fordelt på 46 lerreter. 12 arbeider på 71.7 kvm. er blitt undersøkt og behandlet i 2010. Store deler av året har kun en person arbeidet med dette prosjektet og nå gjenstår kun 3 store skisser, 116.9 kvm. lerret. Samtlige arbeider inkluderte dokumentasjon, rapporter, undersøkelser og analyser, samt konserveringsbehandling og ny form for oppbevaring. Arbeidet med M960 "Historien" ble publisert i fagtidsskriftet "Norske Konserver" 1/2010 og i en annen artikkel i "Studies in Conservation" i januar 2011 presenteres blant annet materiale fra arbeidet med malerier på rull.

Maleriet "Pubertet" har krevd omfattende undersøkelser, og etter grundige tester av behandlingsmetoder ble selve konserveringen på det nærmeste fullført i 2010. Det var tverrfaglig enighet om å gjøre minimale inngrep for å bevare maleriets overflate uten at det skulle være fare for synlige forandringer. Utstillingsalternativer og rammeløsninger inngikk i problemstillingen. Det var planlagt utstilling og katalog i 2010, men dette er blitt utsatt.

Konserveringsavdelingen har deltatt aktivt i arbeidet i gruppene som har jobbet med utvikling av den nye museumsbygningen, særlig i første halvår. Klimaet i museet er stadig en utfordring.

Konservering i forbindelse med flytting til Bjørvika

Midlertidige arbeidsplasser for konservering er etablert i museets foredragssal

Bystyret bevilget 2 mill. kr. i juni 2010 for å forsere arbeidet med konservering i forbindelse med flytting til Bjørvika.

Konservering av maleriene i Stenersensamlingen ble med unntak av noen få verk med ukjent konserveringsmetode ferdigstilt i 2010.

Prosjektet ”Konservering av Edvard Munchs malerier for flytting av samlingen til Bjørvika” startet opp i slutten av september med 4.5 stillinger i tillegg til prosjektleder. Arbeidet er estimert til 24 årsverk, og vil bli trappet ytterligere opp i 2011. Prosjektet holder til i museets midlertidig ombygde foredragssal som nå dessverre i sin helhet har måtte tas i bruk til konserveringsformål.

Konserveringsplan for Munchs arbeider for papir har det ikke vært kapasitet til å utarbeide foreløpig, men arbeidet vil bli påbegynt i 2011.

Munch-museet

Munch-museets bibliotek hadde 256 eksterne besøkende i 2010, og bistod daglig utenlandske forskere og kunstinteresserte. Museets kunsthistorikere har fortløpende arbeidet med samlingsforvaltning, formidling, forhandlinger om kommende utstillinger, herunder prosjektbasert forskning, og bidratt med sin ekspertise i samarbeid med konserveringsavdelingen. Museets fagansatte har produsert syv vitenskapelige artikler i 2010, syv foredrag og ett vitenskapelig seminarinnlegg, samt åtte presentasjoner på ”digitalt fortalt” om Munch.

Museet samarbeidet med Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk (IFIKK) ved Universitetet i Oslo (UiO) om en mulig etablering av et større Munch-forskningsprosjekt, og med sikte på utarbeidelse av søknad om prosjektstøtte til Norges Forsknings Råd (NFR) våren 2011.

Museet samarbeider med Forum for universitetshistorie, UiO, om 200-årsjubileet for universitetet, der museets utstilling av Munchs aulautkast høsten 2011 danner utgangspunkt for et felles opplegg for ”Den kulturelle skolesekken”, samt tre åpne søndagsforedrag i aulaen med påfølgende omvisning i utstillingen.

Videre har museet et samarbeid med Centre Pompidou, Bremen Kunsthalle og Van Gogh-museet om forskningsbaserte utstillingsprosjekter, henholdsvis i 2011, 2012 og 2014.

Styringsgruppen for prosjektet Munchs tekster, *eMunch* (med lansering i januar 2011) har faste representanter fra IFIKK, Institutt for norsk og nordisk litteratur, Eining for digital dokumentasjon (EDD) og Henrik Ibsens skrifter, alle ved UiO. Sjekonservator Ingebjørg Ydstie sitter i styringsgruppen for ICFA (ICOM).

eMunch: Edvard Munchs tekster - Forskning og publisering

Munch-museet har videreført et treårig prosjekt som skal gjøre Edvard Munchs samlede tekster tilgjengelige på internett i et kommentert, søkbart og forskningsbasert historisk-kritisk kildekrift, med lenker til relevant bildemateriale av samme kunstner. Det ble i 2010 nedlagt fire årsverk i prosjektet, som er finansiert med midler fra Norsk kulturråd, Institusjonen Fritt Ord, Kunstsamlingenes Institutt for Vitenskapelige Forskning (KIVF) og Oslo kommunes opptrappingsplan. Det elektroniske arkivet lanseres 20.1.2010 og forventes ferdigstilt i løpet av våren 2011.

Fotoavdelingen

Munch-museets kunsthistorikere har i samarbeid med fotoavdelingen foretatt en omfattende oppgradert katalogisering av Munchs fotografier. Utredning og igangsetting av bedret magasinering og innramming av denne delen av samlingen er foretatt i samarbeid med konserveringsavdelingen og med basis i ekstern ekspertise fra Preus Fotomuseum i Horten.

Implementering av museumsdatabase

Implementering av ny museumsdatabase (TMS) er iverksatt etter anskaffelse våren 2010, organisert som et prosjekt med en heltidsansatt, en deltidsansatt og en IT-konsulent på timebasis, med en styringsgruppe og med museets ulike faggrupper representert i arbeidsgrupper.

Munchs maletuber

Edvard Munchs maletuber fra hans siste år inngikk i den testamentariske gaven til Oslo kommune. Munch-museet og kjemikere ved Kulturhistorisk museum (UiO) samarbeider nå om å få undersøkt maletubene, katalogisere dem og gjøre resultatene tilgjengelige. Malingen undersøkes ved hjelp av optisk mikroskopi, infrarød og Raman spektroskopi, XRD, SEM-EDS og bindemiddelanalyser, supplert med litteratur og arkivmateriale. Oppskrifter rekonstrueres, nedbrytningsprosesser studeres og sammenlignes med Munchs malerier. En detaljert undersøkelse av Munchs palettbruk vil kunne bidra til å forbedre forståelsen av den kunstneriske prosessen, og være nyttig ved spørsmål om datering og autensitet.

Prosjektet ble presentert på internasjonale konferanser i 2010:

ICOM-CC ATSR Interrim Meeting, Vienna, 23-24.10.2010. Foredrag: Biljana Topalova-Casadiago og Hartmut Kutzke: "Exploring an Artist's Practice: an ongoing Project on Edvard Munch's colour tubes". Jahrestagung Archäometrie und Denkmalpflege, Bochum, 15-18.09.2010. Biljana Topalova-Casadiago and Hartmut Kutzke: "Munch's Colour Tubes: A Hidden Treasure at the Munch Museum, Oslo".

Munchstipendets størrelse og innretning

Ny ordning for stipend til kunst- og kulturformål ble vedtatt i Bystyret i 2009 og ble innført i 2010. Ordningen omfatter seks stipendtyper: Munch-/Vigelandstipend, stipend til unge kunstnertalenter, stipend til internasjonal kunstnerutveksling, etableringsstipend, kulturprofilstipend og diversestipend. Munch-museet er representert i stipendutvalget.

Annet enn Munchs kunst

I forbindelse med utlån fra Stenersenmuseet har et verk av Amaldus Nielsen vært tilstandsvurdert og behandlet for utstilling i Italia. Tre Munch-malerier fra Stenersensamlingen ble lånt ut til samme utstilling. Papiratelieret konsoliderte et vanskelig maleri på papir av Olav Strømme.

Splitten fra Kulturetaten resulterte i at en del av Konserveringsavdelingens tidligere oppgaver falt bort i og med at konservering for Kunst i Oslo og for Vigeland-museet ikke lengre hører til arbeidsfeltet. Kunst i Oslos magasiner er fremdeles i Munch-museet og konserveringsavdelingen har i begrenset grad hjulpet til ved mottak og utsendelse av kunst. Arbeidet med omemballering av Vigelands tegninger som har pågått i Munch-museets konserveringsatelier i flere år ble stoppet da splitten var et faktum. Alle Vigelands tegninger er nå ute av Munch-museet. Papiratelieret hjalp til med nedpakking av papirsamlingen da Vigeland-museet skulle rehabiliteres og kunsten måtte ut av bygningen.

Mange nye midlertidige ansatte i koneriveringsavdelingen har skapt behov for mye nytt utstyr. Blant annet har nye arbeidsbord, lamper og mikroskoper gitt avdelingen et skikkelig løft på utstyrsfronten.

Planlegge Munch-jubileet i 2013 i samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

I 2013 er det 150 år siden Edvard Munch ble født. "Munch 2013" skal feire Edvard Munchs verk og betydning. Jubileet skal også øke kunnskap, og vekke nysgjerrighet og begeistring for Munchs kunst nasjonalt og internasjonalt.

Jubileumsåret åpnes 23. januar 2013 og avsluttes på Munchs fødselsdag 12. desember. "Munch 2013" er et samarbeid mellom Munch-museet (Oslo kommune) og Nasjonalmuseet (Kultur- og kirkedepartementet).

Hovedattraksjonen, Jubileumsutstillingen, arrangeres i fellesskap av Nasjonalmuseet og Munch-museet juni-oktober 2013. Planleggingen vil fortsette i 2011. Det planlegges årlige forskningsseminarer som startet høsten 2010. Det er opprettet en styringsgruppe bestående av de to museenes direktører, nøkkelpersonell, samt en representant for de øvrige syv Munch-kommunene. Det er avholdt syv styringsgruppemøter. Det er videre opprettet et sekretariat med en prosjektleder. Designprofil for Munch 2013 er ferdigstilt, og planlegging av øvrige jubileumsaktiviteter er igangsatt.

Gi barn og unge kunnskap og opplevelse ved å møte Munchs kunst gjennom nyskapende formidlingsaktiviteter

Verksted for barn og unge

Munch-museet gjennomførte totalt:

45 omvisninger for barnehager med 540 barn, 372 omvisninger for 8 920 elever i grunnskolen, og 36 omvisninger for 900 elever for i videregående skole.

I forbindelse med det faste tilbudet i "Den kulturelle skolesekken" for 7. trinn, "Blikk på Munch", har Munch-museet hatt besøk av i alt 4 650 elever fordelt på 186 grupper.

Museet har hatt verksteder for 5. trinn i forbindelse med Den kulturelle skolesekken. 38 grupper à 15 elever i hver gruppe har deltatt på grafikkverksted.

Museet hadde i tillegg 148 bestilte omvisninger for grunnskolen med 3700 elever.

Tekster på nettsiden som brukes som forberedelsesmateriale for skoleklasser og barnehager er gjennomgått og revidert. Lærerveiledning er laget til hver nye utstilling.

I forbindelse med prosjektet *eMunch* er det utviklet en egen skolepakke rettet mot elever i grunnskolen og videregående skole. Det er også laget filmsnutter om Munchs tekster, og novellen "Den hvite katt" er lest inn av førstekonservator Magne Bruteig og lagt ut på nettet.

Animasjons- og grafikkverksteder m.v.

Det er gjennomført fire animasjonsverksteder for familier og barn fra 10 til 14 år, og de ferdige filmsnuttene er lagt ut på Munch-museets nettsted. Tiltaket ble finansiert av Film og kino.

Det ble arrangert seks grafikkverksteder på Munch-museet for skoleelever med støtte fra Sparebankstiftelsen DnB NOR i vinterferien 2010.

Museet gjennomførte 29 omvisninger for seniorer i Oslo i forbindelse med ”Den kulturelle spaserstokken”. I tillegg ble det holdt 19 grafikkverksteder. Totalt deltok 625 personer.

Stenersenmuseet

Høsten 2010 gjennomførte formidlingsavdelingen ved Stenersenmuseet verkstedsprosjektet ”Idé-verksted” i forbindelse med Marianne Heske-utstillingen, for ungdomstrinnet med totalt 250 elever.

2.3 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større ”prosjekter”

Etaten Munch-museet ble skilt ut fra Kulturetaten fra 01. mai 2010. Arbeidet med å gjennomgå organisasjonen starter opp i 2010, og vil bli gjennomført i 2011.

3. SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP

Driftsregnskap for kap. 504 Munch.museet

Artsgrupper	I Regnskap 2010	II Dok. 3 2010*	III Regulert bud. 2010	IV Regnskap 2009	V Avvik 2010 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	38 076		33 635		(4 441)
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	32 007		34 795		2 788
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	9 540		9 769		229
400-499 Overføringsutgifter	1 522		4 904		3 382
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	-				-
Sum driftsutgifter	81 145	79 101	83 103		1 958
600-699 Salgsinntekter	14 609		20 540		5 931
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	7 221		4 943		(2 278)
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	225		-		(225)
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-		-		-
Sum driftsinntekter	22 055	25 483	25 483		3 428
Kapitlets nettoresultat	59 090	53 618	57 620		(1 470)

* Bystyret vedtok kun sum driftsutgifter,

Etaten ble etablert pr. 01.05.2010 ved splitting fra Kulturetaten.

Det foreligger derfor ikke noe sammenligning fra tidligere år. Det er for Dok 3/2010 ført opp summen av budsjettjusteringen som følge av splitten med tillegg som følge av bystyrets vedtak i juni av budsjettøkning som følge av fisjonen.

3.1 Driftsregnskap

Se tabell i 3.0

3.2 Investeringsregnskap

Etaten har ikke investeringsbudsjett.

3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Etaten har ikke investeringer på prosjektnivå.

3.4 Noter i regnskapet

Etaten ble etablert pr. 01.05.2010 ved fisjonering av Kulturetaten (KUL). KUL hadde ansvaret for regnskapsføringen frem til 01.10.2010. Fra samme tidspunkt overtok Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) føringen av regnskapet. Regnskapet er ført i tråd med kommunens retningslinjer.

1. Overført merforbruk og utgiftsført tap på fordring fra 2009

Budsjettet for den nye etaten ble justert som følge av regnskapsavslutningen. Munch-museets andel av KULs regnskapsoppgjør medførte en budsjettjustering med samlet merforbruk fra 2009 på 1,734 mill kr.

I tillegg var det i april utgiftsført tap på tidligere fordringer på avd. Stenersenmuseet med 0,465 mill kr. Tapet har i hovedsak sammenheng med mindreinntekt som følge av at kafeen ved Stenersenmuseet ble avvirket/gikk konkurs med derpå følgende manglende innbetaling av husleierestanser. Dette forholdet ble håndtert av økonomi- og eiendomsavdelingen i KUL og ikke av museet selv.

Forholdene fra 2009 og tidligere, utgjør til sammen en merutgift på 2,2 mill kr.

2. Budsjettet for 2010

2.1 Det har vært noe lavere besøkstall og lavere omsetning i butikken ved Munch-museet. Lavere omsetning er delvis kompensert ved lavere varekjøp. Netto redusert inntekt er på totalt ca. 0,6 mill kr, herunder reduserte billettinntekter som følge av nye regler for mva på ca 0,2 mill kr. Det har også vært en inntektssvikt på opphavsrettslige vederlag på ca 0,6 mill kr.

2.2 For å kunne holde museet i drift har det vært nødvendig å gjennomføre større vedlikeholdsoppgaver. Dette beløper seg til ca 0,5 mill kr. Det var i opprinnelig budsjett ikke avsatt midler til vedlikehold av bygget.

2.3 Ved reduserte utgifter på andre poster er merforbruket, isolert for 2010, på ca 0,5 mill kr.

3. Driftsresultat 2010

Av øremerkede prosjektmidler som strekker seg utover 2010, er ca 1,25 mill kr forslått overført til 2011.

Dette medfører at driftsresultatet for 2010 vil gi et fremført merforbruk på til sammen 2,7 mill kr.

4. UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER

Flertallsmerknader vedrørende årsberetning 2009

Flertallsmerknader vedrørende budsjett 2010

Verbalvedtak vedrørende budsjett 2010

Ingen av de ovennevnte punktene gjelder Munch-museets ansvarsområder.

Verbalvedtak fra tidligere år som fortsatt gjelder

Munchleiligheten i Pilestredet 30 B

I henhold til avtale mellom Entra Eiendom og Oslo kommune, er Entra i gang med tilbakeføring av leiligheten i Pilestredet 30 B, 1. etasje, til museumsleilighet på bakgrunn av at Edvard Munch bodde der som barn fra 1873 til 1875. Tidligere hadde Munch-familien bodd i Pilestredet 30 A, 3. etasje i perioden 1868 til 1873.

Munch-museet samarbeider med Entra og Byantikvaren om dette prosjektet, og tilbakeføringen skjer både til museumsbruk og bolig. Det er installert eget besøkstolett og infrastruktur for bemanningen med mulighet for etablering av eget kontor.

Ferdigstilling av leiligheten var opprinnelig planlagt til 1. kvartal 2010. Arbeidene er imidlertid ikke ferdigstilt fra Entra, som nå varsler overtakelse i 2011. Etter at Kirkens Bymisjon tok i bruk de øvrige leilighetene i gården, har både portrom, oppgang og museumsleiligheten var utsatt for gjentatte innbrudd og hærverksepisoder. I tillegg har det vært forsøk på brannstiftelse. På bakgrunn av disse uønskete hendelsene,

ser etaten med stigende uro på muligheten av å realisere bystyrets vedtak om museumsvirksomhet i leiligheten.

5. SÆRSKILT RAPPORTERING

5.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Kommersiell drift

Butikkutvikling

Munch-museet og Stenersenmuseet driver museumsbutikker. Bøker og utstillingskataloger er viktige salgsartikler, ved siden av postkort og reproduksjoner. Dessuten har Munch-museet utviklet et bredt utvalg av gave- og suvenirprodukter knyttet til Edvard Munchs kunst.

Ny nettbutikk for Munch-museet er implementert i 2010. Denne vil bidra til økt tilgjengelighet og styrket service ovenfor publikum. Samtidig representerer nettbutikken muligheter for økte inntekter og betydelige kostnadsbesparelser.

Inntektene fra butikkdrift og billettsalg var i 2010 lavere enn i 2009. Gjennomsnittlig salg pr besøkende har gått ned, og det var færre besøkende enn i 2009.

Sponsing og ekstern finansiering

Følgende sponsoravtaler ble inngått i 2009:

- En avtale med E.ON Ruhrgas AG, om sponsing av museets utstilling **Munchs laboratorium – veien til aulaen** i forbindelse med Universitetets 200-års jubileum i 2011. Avtalen har en verdi av 2,4 mill. kroner.
- En avtale med Idemitsu Petroleum Norge AS om sponsing av museets aktiviteter frem mot Munch-jubileet i 2013. Avtalen har en verdi av 4 mill. kroner.

Egeninntekter i form av inntekter fra butikkdrift og sponsing er i dag vesentlig høyere for Munch-museet enn for andre museer i Norge, og utgjør mellom 18 prosent av totalt driftsbudsjett. Potensialet for videre vekst er imidlertid betydelig. Arbeidet er derfor prioritert, og vil bli ytterligere styrket gjennom utarbeidelse av en ny kommersiell strategi for Munch-museet, og ved å ansette en egen sponsoransvarlig fra våren 2011.

Etatens nettsteder

Etatens internettsteder formidler utstillinger, arrangementer, aktiviteter, åpningstider og tjenestetilbudet. Det var 200 433 besøkende på Munch-museets internettsteder i 2010, mot 197 118 besøk i 2009. På Stenersenmuseet er tilsvarende tall 33 850, mot 33 116 besøk i 2009.

Besøksstatistikk for Munch-museets nettsider 2010:

Våre nettsider	Besøk	Visninger
Munch-museet*, www.munch.museum.no	200 433	609 450
Stenersenmuseet*, www.stenersen.museum.no	33 850	88 051

5.2 Saksbehandlingstid

Etaten følger frister for saksbehandling etter forvaltningsloven. Bystyret har vedtatt at alle henvendelser til Oslo kommune skal gis et svar innen to uker. Dersom dette ikke kan oppfylles, skal det gis et foreløpig svar.

Korrespondanse til etaten blir journalført og registrert i etatens elektroniske saksbehandlingssystem DocuLive. For saker hvor det er oppgitt en konkret svarfrist, blir denne registrert i systemet med oppgitt frist. Ellers registreres ordinær to ukers frist på innkomne dokumenter.

5.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Krav til universell utforming integreres i forbindelse med bygningsmessige tiltak i tråd med krav i relevant lovgivning.

Universell utforming av etatens nettsider etterleves gjennom å oppfylle så mange som mulig av Direktoratet for forvaltning og IKTs (DIFI) kvalitetskriterier som benyttes i årlig kvalitetsvurdering av offentlige nettsted. For eksempel bruk av beskrivende lenketekster (for at blinde eller svaksynte som benytter en opplesningsfunksjon skal forstå hva eller hvor lenken tar dem videre) og ikke bare 'les mer her', beskrivende billedtekster, og bruk av åpne dokumentstandarder (ble obligatorisk for alle offentlige nettsteder fra 1. januar 2010) ved publisering av dokumenter på nett.

5.4 Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan

I etatens strategiske plan er barn og unge en prioritert målgruppe. Dette innebærer at etatens samlede tjenestetilbud samsvarer godt med folkehelseplanens innsatsområde 3; styrking av sosiale nettverk i nærmiljøer og styrking av barn og unges mestringsevne.

5.5 Ytre miljø

1. Miljøsertifisering

Kultur- og idrettsetaten var opprinnelig sertifisert som miljøfyrtårn med fire sertifiseringsområder, hvorav Munch-museet og Stenersenmuseet inngår til og med februar 2011.

Klima og energi

2.a Stasjonær energi

Oversikt over eget energiforbruk og CO₂-utslipp for kalenderårene 2009 og 2010 er angitt i tabellen nedenfor og omfatter etatens arealer på Tøyen. Tall for Stenersenmuseet foreligger ikke.

Forbrukt mengde elektrisk energi/fjernvarme/bioenergi er oppgitt i kWh.

Energikilde	Forbruk av parafin/fyringsolje (liter)		Energiforbruk fordelt på energikilder kWh		CO ₂ -utslipp kg CO ₂	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Olje, parafin			0	0	0	0
Elektrisk energi - ordinær avtale med Hafslund			1709568	2411484	184633,3	260440,3
Elektrisk energi - Grønn strøm 2)					0	0
Fjernvarme			1546520	1445840	188675,4	176392,5
Bioenergi (flis/pellets/etc.)					0	0
SUM			3256088	3857324	373308,8	436832,8

2.b Spesifikt energiforbruk.

Oppvarmet areal er oppgitt i m². SUM energiforbruk er oppgitt i kWh. Munch-museet har ikke tilgjengelige data for energiforbruket i etatens bygninger for 2009 og 2010.

	2009	2010
Oppvarmet areal (m ² areal over 15 °C)	7827	7827
SUM energiforbruk	3256088	3857324
Spesifikt energiforbruk (kWh/m²*år)	416	493

3.b CO₂-utslipp innkjøpte transporttjenester

Munch-museet har benyttet innkjøpte transporttjenester til kunsttransport.

5.6 Miljøtiltak

Byøkologisk program

Munch-museet er Miljøfyrtårnsertifisert gjennom sertifiseringen av Kulturetaten. Årlige rutiner, mål og tiltak for miljøarbeidet i 2010 er utarbeidet mens Munch-museet var en del av Kulturetaten. Miljøarbeidet er en integrert del av etatens og avdelingenes HMS-handlingsplaner og er forankret i Kulturetatens overordnede strategiske plan.

5.7 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedringer

Tilsynsmyndighetene

Etaten har i 2010 vært gjenstand for ett tilsyn fra EI-kontrollen og ett tilsyn fra Brann- og redningsetaten. Det er ikke tatt i bruk tvangsmiddel (pålegg, tvangsmulkt, stansinger og lignende) i forbindelse med noen av Munch-museets ansvarsområder i forbindelse med noen av tilsynene.

Etatens tjenestesteder er lokalisert i leide lokaler. Tilsyn rettet mot eier av disse lokalene vil kunne berøre oss som bruker av lokalene.

Vernerunde

Etaten gjennomførte vernerunde i november/desember. Sak om vernerunden ble behandlet i AMU i desember 2010. Det er avsatt midler i 2011-budsjettet for å følge opp nødvendige forhold som ble tatt opp i vernerunden.

5.8 IA-avtalen

Sykefraværet i 2010 fra 01.05.10:

Sykefravær i %	2008	2009	2010	Endring i %-poeng 2009-2010
Menn			6,8	
Kvinner			7,6	
Totalt			7,2	

- Det foreligger ikke sammenlignbare tall fra 2008 og 2009

Munch-museet vil i 2011 utarbeide måltall for reduksjon av sykefraværet.

5.9 Likestillingstiltak

Etaten har foreløpig ikke utarbeidet spesifikke mål og aktivitetsplaner for de tre lovområdene. Arbeidet med dette vil bli igangsatt i 2011.

5.10 Medarbeiderundersøkelse

Munch-museet fikk først på høsten 2010 egne ansatte for å ivareta deler av de administrative funksjonene. I løpet av 2011 vil det bli utarbeidet egne mål innenfor:

Personalpolitisk handlingsplan

Plan for kompetanseutvikling

Plan for seniorpolitikk

5.11 Økonomisk/administrativt tilsyn og kontroll

5.11.1 Interne kontrollaktiviteter

Styring og kontroll i økonomiforvaltningen

Etaten har utarbeidet fullmaktsmatrise i tråd med organiseringen. Matrisen angir de fullmakter som er delegert innenfor etatens ulike forvaltningsområder.

Tiltak for å sikre riktig rapportering

Etaten har i 2010 i stor grad søkt å videreføre de rutiner som gjaldt da virksomheten var en del av Kulturetaten. I 2011 skal rapportrutinene gjennomgås for å sikre bedre oversikt og kontroll.

5.11.2 Varslingsordningen

Etaten har etter etableringen i mai 2010 ikke mottatt varsel i 2010 gjennom etatens egen varslingsordning.

5.11.3 Merknader fra Kommunerevisjonen og Kontrollutvalget

Ingen merknader fra Kommunerevisjonen eller Kontrollutvalget er mottatt i 2010.

5.12 Anskaffelser

Strategi og organisering av anskaffelsesområdet

Alle anskaffelser skal foretas etter lov om offentlige anskaffelser og offentlige regler.

Anskaffelseskompetanse

Etaten har egne ansatte som har gjennomgått kommunens opplæring i anskaffelser.

To ansatte har gjennomgått Oslo kommunes sertifiseringskurs.

Anskaffelser

Det føres anskaffelsesprotokoll. Det har vært foretatt 11 anskaffelser etter tilbudsforespørsel.

En av anskaffelsene er anskaffelse over nasjonal terskelverdi.

5.13 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Forvaltning av kunsten som etaten har ansvaret for, fremgår av årsberetningen.

5.14 Rekruttering av lærlinger

Etaten er ikke godkjent for nye lærefag i 2010, og det er ikke inngått kontrakter med lærlinger eller lærekandidater i løpet av året.

5.15 Oppfølging av anmerkninger fra Helse- og sosialombudet

Etaten har ikke fått noen anmerkninger fra Helse- og sosialombudet.

5.16 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret

Etaten har ikke andre spørsmål fra byrådet/bystyret stilt i 2010 eller tidligere.